

войната тѣ регистрираха значителен превесъ въ полза на женитѣ. Такъвъ превесъ, както се вижда отъ горната табличка, се констатира и у насъ при преброяването на 31. XII. 1920 г. Въ сегашната територия на Царството тогава се констатираха 1,002 жени на 1000 мъже. Това съотношение, обаче, още при преброяването на 31. XII. 1926 год. се обърна отново въ полза на мъжкия полъ — 997 жени на 1000 мъже, а последното преброяване ни дава едно още по-засилено съотношение въ полза на мъжете — 991 жени на 1000 мъже. Това явление е отъ голѣмо стопанско и социално значение. Измѣнението на отношението въ полза на мъжкия полъ следъ войната се очакваше, тъй като раждаемостта, общо взето, облагодетелствува мъжкия полъ. Естественото нарастване на населението, напримѣръ, презъ периода 1927—1934 год., е прибавяло срѣдно годишно около 3,000 момчета въ повече, отколкото момичета. За осемтѣхъ години предимството на мъжкия полъ възлиза на 24,200 души.

Естественото нарастване е дало презъ този периодъ 339,967 момчета и 315,767 момичета. Въ течение на осемгодишния периодъ, обаче, фактическото увеличение на населението отъ мъжки полъ е 315,367 души, а онова отъ женски полъ 296,107 души, или въ процентно отношение, спрямо населението отъ съответния полъ въ края на 1926 год.: 11·5% и 10·8%. Тъй като фактическото нарастване на населението отъ мъжки полъ е по-малко отъ превеса на ражданията надъ умираанията, отколкото за женския полъ, трѣбва да се заключи, че външната миграция на България презъ този периодъ се е състояла повече отъ мъже. И наистина, разликата въ полза на емиграцията за мъжкия полъ е 24,597 души, а за женския — 19,691.

Интересно е да се отбележи различието, което съществува въ съотношението на полове въ градоветѣ и селата. Ето тѣзи съотношения, констатирани при различнитѣ преброявания:

Преброявания	Въ градоветѣ		Въ селата		На 1,000 мъже се падатъ жени:	
	мъже	жени	мъже	жени	въ градоветѣ	въ селата
1887	308,317	287,398	1,297,072	1,261,588	932	972
1892	344,387	314,861	1,346,239	1,305,226	914	970
1900	384,041	358,394	1,525,526	1,476,322	933	968
1905	409,992	379,697	1,647,100	1,598,786	926	971
1910	428,668	400,854	1,778,017	1,729,974	935	973
1920	496,635	469,740	1,924,149	1,956,447	946	1,017
1926	574,961	555,170	2,168,064	2,180,546	965	1,006
1934	663,435	644,693	2,394,957	2,387,130	972	997

Вижда се, че въ градоветѣ женитѣ не сж имали никога превесъ, но съотношението на полове следъ войната постепенно и сигурно се подобрява въ тѣхна полза, въпреки, че превесътъ на мъжете се е запазилъ и следъ войната. Докато преди войнитѣ съотношението между полове се е движило около 930 жени на 1000 мъже, следъ войнитѣ то постепенно достига до 972 жени на 1000 мъже въ края на 1934 г. Въ селата пъкъ превесътъ на мъжете преди войнитѣ се движи около 970 жени на 1000 мъже. Следъ войнитѣ, обаче, въ края на 1920 г., се констатира значителен превесъ на жени, който достигна до 1017 жени на 1000 мъже. Въ края на 1926 г. превесътъ на женитѣ намалява до 1006 жени на 1000 мъже, а въ края на 1934 г. констатираме наново превесъ на мъжете, а именно: 997 жени на 1000 мъже.

Тенденцията за изравняване на населението по полъ въ градоветѣ може да се обясни съ нѣколко причини. Известно е, че следъ войната голѣмъ брой жени започна да се отправя къмъ градоветѣ, гдето намиратъ препитание не само като слугини, но и като работнички въ различни видове фабрики. Отъ друга страна, за отбелязване е факта, че въ естествения приръстъ на населението въ градоветѣ преобладаватъ момичетата. Напр., презъ периода 1927 — 1934 г. естествениятъ приръстъ се състои отъ 37,448 момчета и 40,031 момичета. Разглеждани дори поотдѣлно, всички почти градове показватъ по-голѣмъ есте-

ственъ приръстъ на момичета, отколкото на момчета. Отъ трета страна, много по-малкия брой на войнитѣ въ казармитѣ следъ войната, поради наложенитѣ отъ мирнитѣ договори военни ограничения, се е отразилъ, сжщо така, върху промѣната на съотношението въ полза на женитѣ. Всички градове, които показватъ силно увеличение на населението си, сж показали и по-голѣмо фактическо увеличение на женитѣ. Такива сж: София, Пловдивъ, Русе, Бургазъ, Габрово и пр. Въ други градове отъ сжщата категория фактическото увеличение на женитѣ е почти равно на онова на мъжете. Въ градоветѣ, които сж показали емиграция, като Свишовъ, Чирпанъ, Търговище, Панагюрище, както и повече градове отъ бившия Търновски окръгъ, начело съ градъ Лѣсковецъ, превесътъ на женитѣ се обяснява съ по-голѣмата емиграция на мъжкото население.

Заключение

Какви сж изводитѣ, които могатъ да се направятъ отъ предварителнитѣ резултати отъ последното преброяване на населението? — Жизнената сила на българския народъ презъ периода 1927—1934 г., въ сравнение съ десетгодишния периодъ преди войнитѣ (1901—1910 г.) е значително намаляла. Тя не е отслабнала повече отъ оная на другитѣ балкански народи и е твърде задоволителна спрямо всички европейски, но, все пакъ, обезпокоителенъ е